

GREENPEACE

Matej Hliničan, GREENPEACE Slovensko – Nám. SNP 35, P.O.Box 58, 814 99 Bratislava,
e-mail: matej.hlinican@greenpeace.org

Dňa 7.7.2025 v Bratislave.

OKRESNÝ ÚRAD HLOHOVEC	
- 1 -	
11. 07. 2025	
Prílohy:	Ciela spisu:
Vybavuje:	Prílohy:

Okresný úrad Hlohovec
odbor starostlivosti o životné prostredie
Jarmočná 3

VEC: ROZKLAD proti záväznému stanovisku zisťovacieho konania vo veci navrhovanej činnosti "Prieskumný vrt Trakovice 14 a Zberné plynové stredisko Trakovice II"

Dňa 3.7.2025 bolo okresným úradom Hlohovec vydané záväzné stanovisko týkajúce sa navrhovanej činnosti „Prieskumný vrt Trakovice 14 a Zberné plynové stredisko Trakovice II,“ v ktorom úrad uvádza, že predložený zámer sa nebude posudzovať podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Voči tomuto rozhodnutiu podávame tento rozklad, a to na základe nasledovných dôvodov:

Slovensko ratifikovalo Parížsku dohodu¹, ktorej cieľom je udržať globálne oteplenie pod hranicou 1,5 °C. Podľa najnovšej, šiestej hodnotiacej správy Medzivládneho panelu pre klimatickú zmenu (IPCC), už existujúca fosílna infraštruktúra spôsobí emisie skleníkových plynov vyššie, ako je zlučiteľné s obmedzením otepľovania na 1,5 °C, a to v prípade, ak nebude predčasne vyradená z prevádzky alebo ak sa jej používanie neznižuje. To v praxi znamená, že je potrebné ukončiť akékoľvek investície a budovanie novej fosilnej infraštruktúry, v opačnom prípade čelíme "lock-in" efektu vysokých emisií. Predmetný zámer nového plynového vrtu je teda v priamom rozpore s cieľom Parížskej dohody, ku ktorej sa aj Slovensko zaviazalo.

O nezlučiteľnosti novej fosilnej infraštruktúry s cieľom uhlíkovej neutrality svedčí aj správa *Net zero by 2050* od Medzinárodnej energetickej agentúry (International Energy Agency), najautoritatívnejšieho svetového orgánu v oblasti energetiky, ktorá uvádza, že ak chceme dosiahnuť uhlíkovú neutralitu do roku 2050, nemožno investovať do novej infraštruktúry pre fosílna palivá. Podľa slov riaditeľa IEA Fatiha Birola: "Ak to vlády myslia s klimatickou krízou vážne, odteraz už nemôžu byť žiadne nové investície do ropy, plynu a uhlia."²

¹https://www.google.com/url?q=https://www.enviroportal.sk/clanok/prezident-podpisal-ratifikaciu-parizskej-dohody&sa=D&source=docs&ust=1680668083406139&usg=AOvVaw2P1LfrxQ_Q4PvOMSbm33Fd

²<https://www.google.com/url?q=https://www.iea.org/reports/net-zero-by-2050&sa=D&source=docs&ust=1680640978870550&usg=AOvVaw2Kq7JX1j7HnSfMysf1Km2Z>

Slovensko sa v roku 2022 taktiež zaviazalo k zníženiu emisií metánu do roku 2030 aspoň o 30 %³. Fosílny plyn veľmi výrazne zhoršuje klimatickú zmenu, ak započítame úniky metánu pri jeho ťažbe a preprave zo zahraničia. Metán má totiž až 82,5-násobne vyšší potenciál globálneho otepľovania ako oxid uhličitý vo veľmi dôležitom 20-ročnom období. Plán spoločnosti NAFTA je v priamom rozpore s nariadením EÚ 2024/1787⁴, ktoré, ak nejde o poruchu či núdzový stav, odfukovanie a flérovanie zakazuje, keďže projekt ťažby plynu v Trakoviciach plánuje rutinne odfukovať a flérovať. Nariadenie EÚ hovorí, že "flérovanie sa považuje za rutinné, ak sa vykonáva počas bežnej ťažby ropy, plynu a uhlia, keď nie sú k dispozícii vhodné zariadenia alebo geologické podmienky na opätovné vtláčanie vytlačeného plynu, jeho využitie na mieste alebo distribúciu na trh. Rutinné flérovanie by sa malo zakázať."⁵ Projekt ani nerešpektuje hierarchiu nakladania s metánom pri ťažbe plynu, ktorá hovorí, že pred odfukovaním alebo flérovaním by sa vždy malo uprednostňovať opätovné vtláčanie alebo využívanie metánu na mieste, alebo jeho distribúcia na trh. "Odfukovanie je pre životné prostredie škodlivejšie než flérovanie, keďže uvoľnený plyn zvyčajne obsahuje vysokú mieru metánu, zatiaľ čo flérovaním metán oxiduje na CO₂, ktorého potenciál globálneho otepľovania je nižší. Preto ak nie je k dispozícii iná možnosť, pred odfukovaním by sa malo uprednostniť flérovanie."⁶ Projekt nerešpektuje ani hierarchiu nakladania s metánom a navrhuje presne opačný postup: "Vzhľadom k objemu a dĺžke trvania ťažobnej skúšky sa predpokladá, že bude realizované odfukovanie – priame vypúšťanie nespáleného metánu do atmosféry. Ak tento spôsob nebude možné realizovať, bude sa realizovať flérovanie – likvidácia metánu riadeným spaľovaním v zariadení určenom na tento účel."⁷ Že je to na Slovensku reálny problém ukázal Greenpeace už v roku 2022, keď pomocou infračervenej kamery odhalil okom neviditeľných 31 prípadov únikov emisií metánu z plynárenskej infraštruktúry, vrátane ťažobných vrtov a infraštruktúry na uskladnenie plynu v Plaveckom Štvrtku, ktoré vlastní Nafta, kde odfukovanie, tj. priame vypúšťanie metánu do atmosféry prebiehalo.⁸

V projekte sa ani neuvádza, koľko emisií metánu a CO₂ projekt plánuje vypúšťať, čo je tiež proti vyššie zmienenému nariadeniu. Nariadenie hovorí, že "prevádzkovatelia by mali bezodkladne informovať príslušné orgány o rozsiahlych prípadoch odfukovania a flérovania a každoročne predkladať týmto orgánom komplexnejšie správy o všetkých prípadoch odfukovania a flérovania."⁹ Projekt neuvádza ani odhadované množstvo emisií metánu, ani celkové množstvo vyprodukovaných emisií za celý životný cyklus projektu (life-cycle analysis).

³<https://www.google.com/url?q=https://www.minzp.sk/spravy/slovensko-cop27-pristupujeme-k-zavazku-znizit-emisie-najnebezpecnejšieho-skleníkového-plynu-metanu.html&sa=D&source=docs&ust=1680668083407161&usg=AOvVaw18ITFgMQJIUhzuJILDSd3>

⁴ https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202401787

⁵ tamtiež

⁶ tamtiež

⁷ <https://www.enviroportal.sk/eia/detail/prieskumny-vrt-trakovice-14-zberne-plynové-stredisko-trakovice-ii>

⁸ https://youtu.be/_ML_y3pfmPU

⁹ https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202401787

Okresný úrad Hlohovec sa týmito argumentmi prakticky nezaoberal s pripomienkami Greenpeace sa vysporiadal len všeobecne a povrchno.

Navyše odôvodnenie spoločnosti, že cieľom projektu je zvýšenie energetickej sebestačnosti a bezpečnosti na lokálnej úrovni v tejto geografickej oblasti Slovenska je zavádzajúce. Ak by sa aj potvrdil odhad spoločnosti NAFTA o veľkosti ložiska na úrovni cca 90 mil.m³ plynu a hypoteticky by sa úplne vyťažilo za jeden rok, pokrylo by sotva 2 % ročnej spotreby Slovenska. Nehovoriac o tom, že projekt ráta aj s možnosťou, že vyťažенý plyn sa nebude vôbec dodávať zákazníkom, ale sa priamo na mieste spáli a premení na elektrinu. V čase, keď sa ceny elektriny dostávajú aj do negatívnych hodnôt¹⁰, tj. za odber elektriny dostávajú subjekty zaplatené, a máme zelené zdroje na výrobu lacnej energie, Slovensko nepotrebuje ďalší zdroj výroby "špinavej" elektriny, ale radšej spôsob, ako zelenú a lacnú elektrinu ukladať. Tento projekt neprispieje k zvýšeniu energetickej sebestačnosti Slovenska, najmä v časoch, keď je Slovensko čistým exportérom elektriny a v roku 2024 čistý export elektriny predstavoval 2,95 TWh.¹¹

Podľa záverov Medzivládneho panelu pre zmenu klímy máme päť rokov na to, aby sme znížili emisie skleníkových plynov o polovicu, ak sa chceme vyhnúť katastrofickej zmene klímy. Podpora novej fosílnnej infraštruktúry určite nepatrí k prostriedkom, ktoré by túto situáciu pomohli zvrátiť, a preto žiadame, aby okresný úrad Hlohovec vyhovel nášmu rozkladu a projekt **neposudzoval len v rámci zisťovacieho konania, ale aby prešiel kompletným procesom posudzovania vplyvov na životné prostredie (tzv. veľká EIA)**, aby sa stanovili jasné environmentálne požiadavky vrátane analýz celkových emisií CO₂eq a metánu, aby sa vyhodnotil vplyv projektu na kvalitu podzemných vôd a tiež aby sa zohľadnila kumulatívna záťaž životného prostredia v regióne.

Mgr. Matej Hliničan
Výkonný riaditeľ Greenpeace Slovensko

¹⁰ <https://www.energie-portal.sk/Dokument/zaporne-ceny-elektriny-denny-trh-okte-2024-110985.aspx>

¹¹

<https://www.sepsas.sk/pre-partnerov/dispecing/udaje-o-prevadzke/mesacne-udaje-o-prevadzke/mesacne-ukazovatele/>